

Roles of People in Community Development Based on the Sufficiency Economy Philosophy, Ban Lai Ngaw 1, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province

Anuttama Amornvivat^{1*}

¹ Public Administration Program, Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University, Thailand

* Corresponding author, e-mail: Virakarn169@hotmail.com

ABSTRACT

This article aimed to 1) study the roles of people in community development based on the Sufficiency Economy Philosophy, and 2) compare the roles of people in community development based on the Sufficiency Economy Philosophy in Ban Lai Ngao 1, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province, classified by personal factors. This study employed a quantitative research design. The population consisted of people living in Ban Lai Ngao 1, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province. The sample comprised 234 people, determined using the Krejcie and Morgan formula. Data were collected using questionnaires. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. The results of the study found that: 1) the roles of people in community development based on the Sufficiency Economy Philosophy were at a high level overall, and when considered by aspect, all aspects were at a high level, in descending order of mean: participation in decision-making; 2) a comparison of the roles of people in community development based on the Sufficiency Economy Philosophy, classified by personal factors, revealed that people with different genders, ages, education levels, and occupations did not have significantly different roles. However, people with different incomes and lengths of residence in the community had significantly different roles at the 0.05 statistical significance level.

Keywords: The Roles of The People, Community Development, Sufficiency Economy Philosophy

บทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

อนุตตมา อมรวิวัฒน์^{1*}

¹ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: Virakarn169@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) เปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 234 คน โดยใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการศึกษาพบว่า 1) บทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีบทบาทไม่ต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีรายได้และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีบทบาทต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: บทบาทของประชาชน, การพัฒนาชุมชน, หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

© 2026 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

ความยากจนของคนในชนบทมีปัญหามาจากที่ดินทำกินซึ่งเป็นปัญหารากฐานที่สำคัญของชีวิต เมื่อคนจนไม่มีที่ดินทำกิน หรือแม้กระทั่งเกษตรกรที่มีที่ดินทำกิน แต่ไม่สามารถสร้างความมั่นคงในชีวิตทั้งในอาชีพและรายได้ ซึ่งมีสาเหตุมาจากคุณภาพดิน แหล่งน้ำ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ตลอดจนเงื่อนไขปัจจัยที่ทำให้คนยากจนไม่สามารถรักษาที่ดินทำกินไว้ได้ ส่งผลให้มีการอพยพจากชนบทเข้าสู่ตัวเมือง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมา ซึ่งปัญหาความยากจนของประชาชนนี้เป็นปัญหาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนตลอดมา จนก่อให้เกิดเป็นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาที่พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาเป็นเวลากว่า 30 ปี และได้ทรงเน้นย้ำแนวทางพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้รอดพ้นจากวิกฤต และให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (พระหมี ธีรจิตโต (สีทน), 2561)

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมารัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อปรัชญาดังกล่าว และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่มีเป้าหมายในการต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ความพอประมาณ ภูมิคุ้มกัน บนฐานของความรู้ คุณธรรม และความเพียร (สำนักงานสภาพัฒนา

การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) โดยอาจพูดได้ว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นหลักการพัฒนาประเทศที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกช่วงเวลาและทุกระดับในการพัฒนา โดยเฉพาะการพัฒนาในระดับท้องถิ่น (จิระพงศ์ ไชยขาววงศ์ และจักรพงษ์ พวงงามชื่น, 2566) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนับได้ว่าเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับทุกระดับได้เป็นอย่างดี ในการแก้ปัญหาก็จะเกิดขึ้นและสำเร็จได้ด้วยดี จากความร่วมมือ ความสามัคคี และความเข้าใจในศักยภาพของชุมชนในการรวมตัวกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือค้ำจุนซึ่งกันและกัน ระหว่างกลุ่มและระหว่างชุมชน อันจะทำให้การเอาเปรียบกันหรือความเหลื่อมล้ำในสังคมหมดไป และก่อให้เกิดความพอเพียงอันเป็นเกราะที่เข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับครอบครัว ชุมชน และประเทศได้ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยเริ่มที่ตนเอง ตลอดจนเสริมสร้างบทบาทของครอบครัวให้สามารถจัดการตนเองเกี่ยวกับความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การปกครอง และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง ยึดหลักการพึ่งตนเองและหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวทางระบอบประชาธิปไตยนั้นเอง (ศรีนวล แดงภู, เชาวฤทธิ์ โสภักดี และขวัญภา วงศ์ไพศาลศิริกุล, 2561)

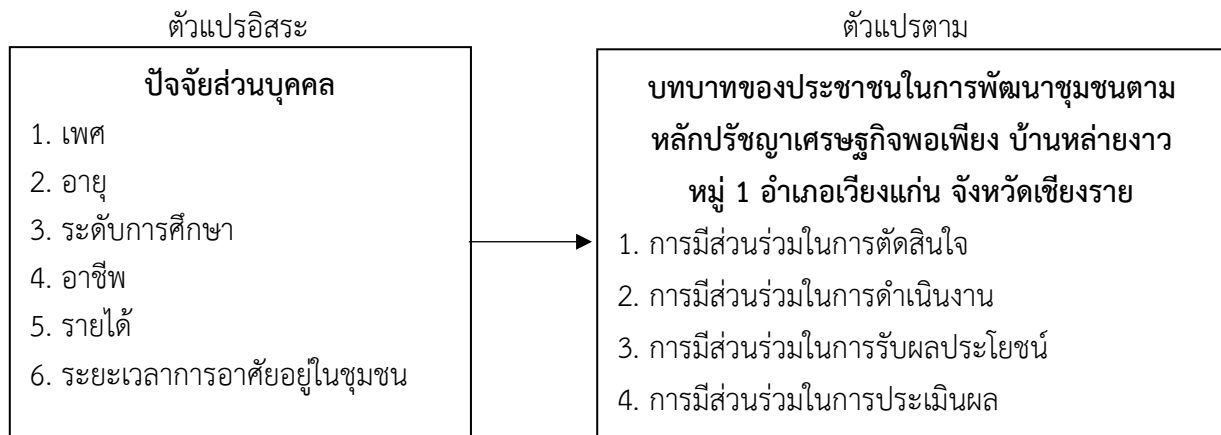
บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 ตำบลม่วงยาย อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย เป็นชุมชนที่มีความเป็นมาที่ยาวนาน เดิมประชากรอพยพมาจากเมืองน่าน ตั้งถิ่นฐานอยู่บ้านม่วง ตำบลม่วงยาย ต่อมาได้ย้ายมาตั้งถิ่นฐานทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำงาวเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2510-2513 และตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะภูมิประเทศว่า “บ้านหล่ายงาว” หมายถึงบ้านที่อยู่อีกฝั่งของแม่น้ำงาว พื้นที่หมู่บ้านมีดอยสันกุซึ่งเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจของชุมชน ภายในบริเวณมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เช่น พระธาตุกู่เกา อัฐดิน กูรง ที่สันนิษฐานว่าเป็นวัดเก่าแก่ในสมัยเจ้าหลวงเวียงแก่น ปัจจุบันชุมชนได้ร่วมกันสร้างพระธาตุอินทร์แขวนจำลองขึ้นเพื่ออนุรักษ์ไว้ ปัจจุบันบ้านหล่ายงาวมีพื้นที่ 5 ตารางกิโลเมตร มี 262 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนเมือง นับถือศาสนาพุทธ ชุมชนได้รับการยอมรับในระดับต่าง ๆ ได้แก่ เป็นหมู่บ้านเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด ปี 2558 หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี 2560 และชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ด้วยศักยภาพของชุมชนที่ได้รับการยกย่องในด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม (สำนักวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย, 2564) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบ้านหล่ายงาวจะได้รับการยอมรับในฐานะหมู่บ้านต้นแบบในด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาชุมชน แต่ยังไม่มีการศึกษาที่ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในมิติต่าง ๆ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมุ่งเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการดังกล่าว เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของประชาชน ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย เพื่อศึกษาระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อเปรียบเทียบบทบาทดังกล่าวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล อันจะนำไปสู่การสังเคราะห์องค์ความรู้ และใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้ดำเนินการภายใต้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในระดับชุมชน ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญในการอธิบายกระบวนการพัฒนาชุมชนอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน Cohen and Uphoff (1981) ได้อธิบายรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการที่ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการกำหนดแนวทางและวิธีการพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการเข้าร่วมลงมือปฏิบัติในกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาชุมชนที่ได้กำหนดไว้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งเป็นการได้รับผลตอบแทนหรือผลลัพธ์จากการดำเนินกิจกรรมของชุมชน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินความสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาชุมชน นอกจากนี้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนยังได้รับการอธิบายจากงานศึกษาหลายฉบับ เช่น Kaufman (1949) พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รวมถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่นเดียวกับ ญาณเดช คุ่มประยูร (2564) ที่ระบุว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเกิดจากปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสมจินตนา คุ่มภัย (2559) พบว่า ปัจจัยด้านอาชีพและรายได้มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อการเข้ามามีบทบาทของประชาชนในกิจกรรมพัฒนาชุมชน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงนำปัจจัยด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน มาใช้เป็นตัวแปรอิสระเพื่ออธิบายความสัมพันธ์กับบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากการทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจของประชาชน ส่งผลต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อันเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดความยั่งยืน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยคือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านหลายาง หมู่ 1 ตำบลหลายาง อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย จำนวน 632 คน (สำนักงานทะเบียนที่ว่าการอำเภอเวียงแก่น, 2568) กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ได้จำนวน 234 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากรายชื่อครัวเรือนในชุมชน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1980) และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในลักษณะตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 8 ข้อ การดำเนินงาน จำนวน 8 ข้อ การรับผลประโยชน์ จำนวน 8 ข้อ และการประเมินผล จำนวน 8 ข้อ รวมทั้งหมดมีจำนวน 32 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง มาก คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง น้อย และคะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

3. สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีบทบาทในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ต่างกัน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแล้วไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นประชาชนในบ้านหลายาง หมู่ 1 ตำบลหลายาง อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากรายชื่อครัวเรือน และเลือกหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนครัวเรือนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จากนั้นรับแบบสอบถามคืนและตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล รวมทั้งใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อแสดงระดับและการกระจายของข้อมูล นอกจากนี้ยังใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับการเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: One-way ANOVA) หรือการทดสอบค่า F-test สำหรับตัวแปรที่มีตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. บทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.53, S.D. = 0.472$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.65, S.D. = 0.511$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.63, S.D. = 0.485$) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.51, S.D. = 0.487$) และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.51, S.D. = 0.585$) ตามลำดับ ผลการวิจัยปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม

ข้อที่	บทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.65	0.511	มาก	1
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.63	0.485	มาก	2
3	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.51	0.585	มาก	4
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.51	0.487	มาก	3
ภาพรวม		3.53	0.472	มาก	

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ต้นเหตุของปัญหา พร้อมทั้งเสนอประเด็นปัญหาเพื่อใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.83$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาและกำหนดแผนงานหรือกิจกรรมของกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน ($\bar{X} = 3.59$) อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้านอย่างมีเหตุผลต่อการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.79$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการร่วมกำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.42$) อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การรับรู้ว่าการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาชุมชนช่วยส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตของตนดีขึ้น ($\bar{X} = 3.65$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีบทบาทในการเผยแพร่หรือสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่บุคคลภายนอก ($\bar{X} = 3.20$) อยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหล่ายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแนวทางหรือโครงการให้เหมาะสม ($\bar{X} = 3.83$) อยู่ในระดับมาก ขณะที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประสานหรือเชิญชวนหน่วยงานภายนอกเข้ามามีบทบาทร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของชุมชน ($\bar{X} = 3.18$) อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน มีบทบาทในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ขณะที่ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีบทบาทในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน มีบทบาทในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ขณะที่ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและรายได้แตกต่างกัน มีบทบาทในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน มีบทบาทในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ทุกข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน มีบทบาทในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ขณะที่ประชาชนที่มีรายได้และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน มีบทบาทในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ด้าน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ปฏิเสธสมมติฐาน (ยกเว้นรายได้มีความแตกต่าง)
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ปฏิเสธสมมติฐาน (ยกเว้นระดับการศึกษาและรายได้มีความแตกต่าง)
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ปฏิเสธสมมติฐานทุกข้อ
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ปฏิเสธสมมติฐาน (ยกเว้นรายได้และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนมีความแตกต่าง)

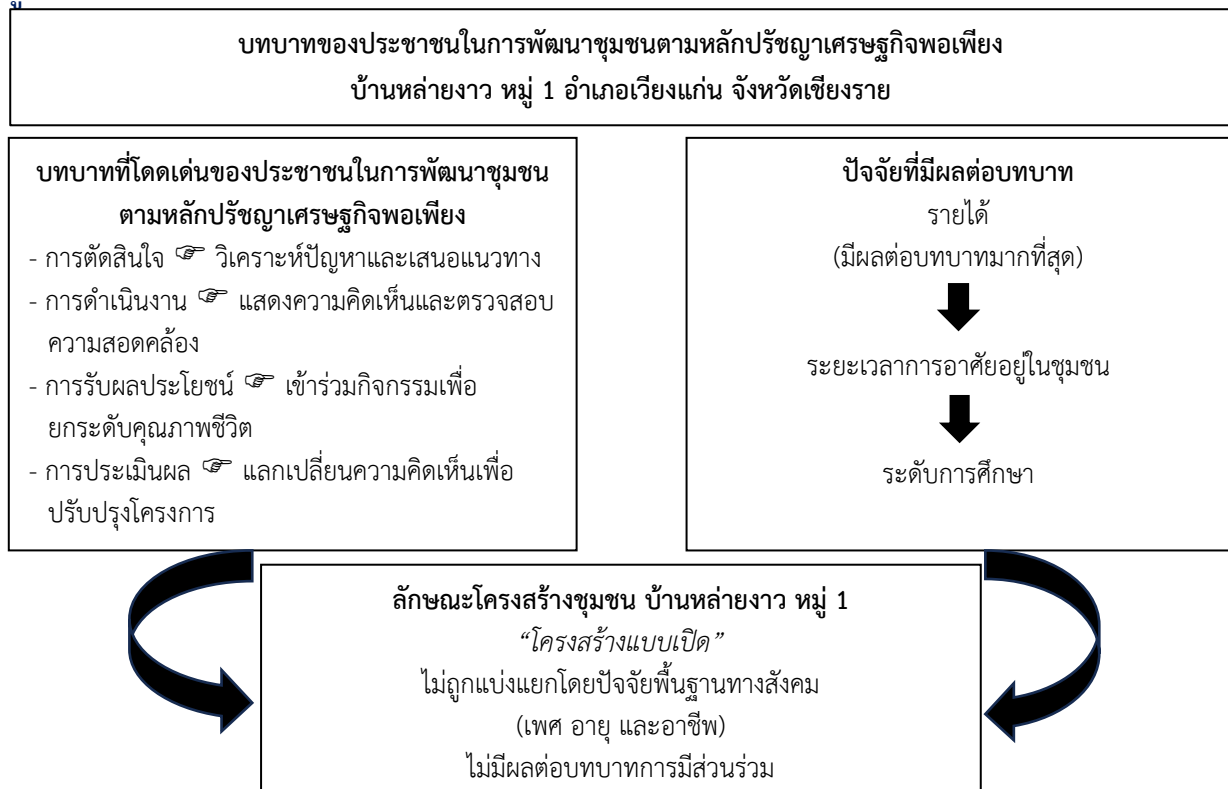
อภิปรายผล

บทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหลายาง หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีบทบาทอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีการตื่นตัวและให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชน ทั้งในด้านการตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ซึ่งสะท้อนถึงการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในระดับชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ศาสตราจารย์ ละม้ายศรี และคณะ (2565) พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างของบริบทพื้นที่ ลักษณะของชุมชน รวมถึงระดับการมีส่วนร่วมและการส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ แม้จะอยู่ภายใต้แนวคิดของการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเช่นเดียวกัน และยังสอดคล้องกับ พูนศักดิ์ สุวรรณมงคล และคณะ (2568) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ด้านการรับผลประโยชน์ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการประเมินผล

ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการดำเนินงานตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการตัดสินใจตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า โดยรวมประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกัน มีบทบาทไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยยุทธ์ี สงวนแก้ว และคณะ (2568) พบว่า ประชาชนตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมไม่ต่างกัน และยังสอดคล้องกับ สุธาวิ กลิ่นอุบล (2563) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพในชุมชนและการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน

ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่องบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหลายงาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย สามารถสรุปองค์ความรู้ได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเกิดขึ้นในลักษณะของกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายใต้บริบทของชุมชนที่มีความเข้มแข็ง โดยมีการมีส่วนร่วมครอบคลุมทั้งด้านการตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ซึ่งบทบาทที่เด่นชัดได้แก่ การวิเคราะห์ต้นเหตุของปัญหาและเสนอประเด็นเพื่อประกอบการวางแผนพัฒนาชุมชน การกล้าแสดงความคิดเห็นและคัดค้านอย่างมีเหตุผลต่อการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนา การรับรู้ว่าการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาชุมชนช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้น และการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อนำไปปรับปรุงแนวทางหรือโครงการให้เหมาะสม ทั้งนี้ก็เป็นเพราะชุมชนมีลักษณะค่อนข้างเปิดกว้าง คนในพื้นที่สามารถเข้ามามีบทบาทร่วมกันได้โดยไม่ถูกจำกัดด้านเพศ อายุ และอาชีพ แต่การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนจะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านรายได้ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน แต่ไม่ได้เป็นเงื่อนไขที่กำหนดการมีส่วนร่วมอย่างเด็ดขาด

จึงสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาชุมชนในพื้นที่นี้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นหลักมากกว่าการแบ่งแยกตามสถานะส่วนบุคคล ซึ่งบทบาทของประชาชนและลักษณะของชุมชนที่ค่อนข้างเปิดกว้างนี้ส่งผลให้การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความร่วมมือ ความพอประมาณ และการพึ่งพาตนเองของชุมชนประสบผลสำเร็จจนได้ชุมชนได้รับการยอมรับว่าเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบและการมีส่วนร่วมของประชาชน

สรุปผลการวิจัย

บทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหล่ายจาว หมู่ 1 อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมากในทุกด้าน โดยด้านที่มีบทบาทสูงที่สุดคือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ สำหรับผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า โดยรวมประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกัน มีบทบาทไม่แตกต่างกันในหลายด้าน ขณะที่รายได้และระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่ทำให้บทบาทของประชาชนแตกต่างกันในบางด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะด้านการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการศึกษามีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในบางมิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทของประชาชนอยู่ในระดับมากแต่ยังมีบางด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ จึงมีข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะการสนับสนุนข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ และการเผยแพร่ข้อมูลสู่บุคคลภายนอก ซึ่งยังอยู่ในระดับปานกลาง ควรจัดอบรมหรือสร้างช่องทางสื่อสารในชุมชนให้เข้าถึงง่ายมากขึ้น

1.2 ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการหมู่บ้านควรพัฒนาศักยภาพประชาชนในการกำหนดแนวทางดำเนินงาน จากผลที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ยังต่ำ ควรเปิดเวทีให้ประชาชนมีบทบาทในการวางแผนและกำหนดแนวทางร่วมกันมากขึ้น

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกับหน่วยงานภายนอก เนื่องจากการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกยังอยู่ในระดับปานกลาง ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามและประเมินผล

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาอาชีพและรายได้ควรลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในการมีส่วนร่วม เนื่องจากรายได้มีผลต่อการมีส่วนร่วมในหลายด้าน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับอิทธิพลของปัจจัยด้านรายได้ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 ควรพัฒนางานวิจัยในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อออกแบบและทดลองแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

2.3 ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บั ได้แก่ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางดำเนินงาน และการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

เอกสารอ้างอิง

- จิระพงศ์ ไชยขาววงศ์ และ จักรพงษ์ พวงงามชื่น. (2566). การส่งเสริมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบมีส่วนร่วม: ประสบการณ์จากองค์กรชุมชนในภาคเหนือตอนบน. *วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์*, 6(4), 72–90.
- ชัยยุทธ์ สวงแก้ว, ธเรศวร ธนะสมบูรณ์, ชินภัทร พุทธชาติ, กมลพร กัลยาณมิตร และ นริดา พรนาคนสอนโกษา. (2568). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. *วารสารลำนาวินวิจัยปริทรรศน์*, 6(2), 1–11.
- ญาณเดช คุ่มประยูร. (2564). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนมีนบุรีอุบลรัตน์ เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร*. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม).
- พระหมี ถิรจิตโต (สีทน). (2561). *การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอะ อำเภอดงระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี*. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- พูนศักดิ์ สุวรรณมงคล, วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง และ วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์. (2568). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่เทศบาลตำบลโคกตูม อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี. *Lawarath Social E-Journal*, 7(3), 25–44.
- ศรีนวล แต่งภู, เชาวฤทธิ์ โสภักดี และ ขวัญภา วงศ์ไพศาลศิริกุล. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบชุมชนบ้านร่องหมากน้อย ตำบลกลันตา อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 16(1), 256–266.
- ศาสตร์ศิลป์ ละม้ายศรี, ดาตรินทร์พัชร สุธรรมดี, อุมวดี เดชธำรงค์ และ กันตินันท์ นามตะ. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 4(3), 77–89.
- สมจินตนา คุ่มภัย. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบ ที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช* (รายงานการวิจัย). นครศรีธรรมราช: สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- สำนักงานทะเบียนที่ว่าการอำเภอเวียงแก่น. (2568). *สรุปจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ตำบลห้วยงาว*. เชียงราย: สำนักงานทะเบียนที่ว่าการอำเภอเวียงแก่น.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)*. สืบค้นจาก <https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=plan13>.
- สุธาวิ กลินอุบล. (2563). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านห้วยเขย่ง ต.ห้วยยางโทน อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก*, 9(2), 108–118.
- สำนักวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย. (2564). *ชุมชนคุณธรรมบ้านห้วยงาว*. เชียงราย: สำนักวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies*. New York: Cornell University Press.
- Kaufman, H.F. (1949). *Participation in organized activities in selected Kentucky localities*. Kentucky: Agricultural experiment station
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.